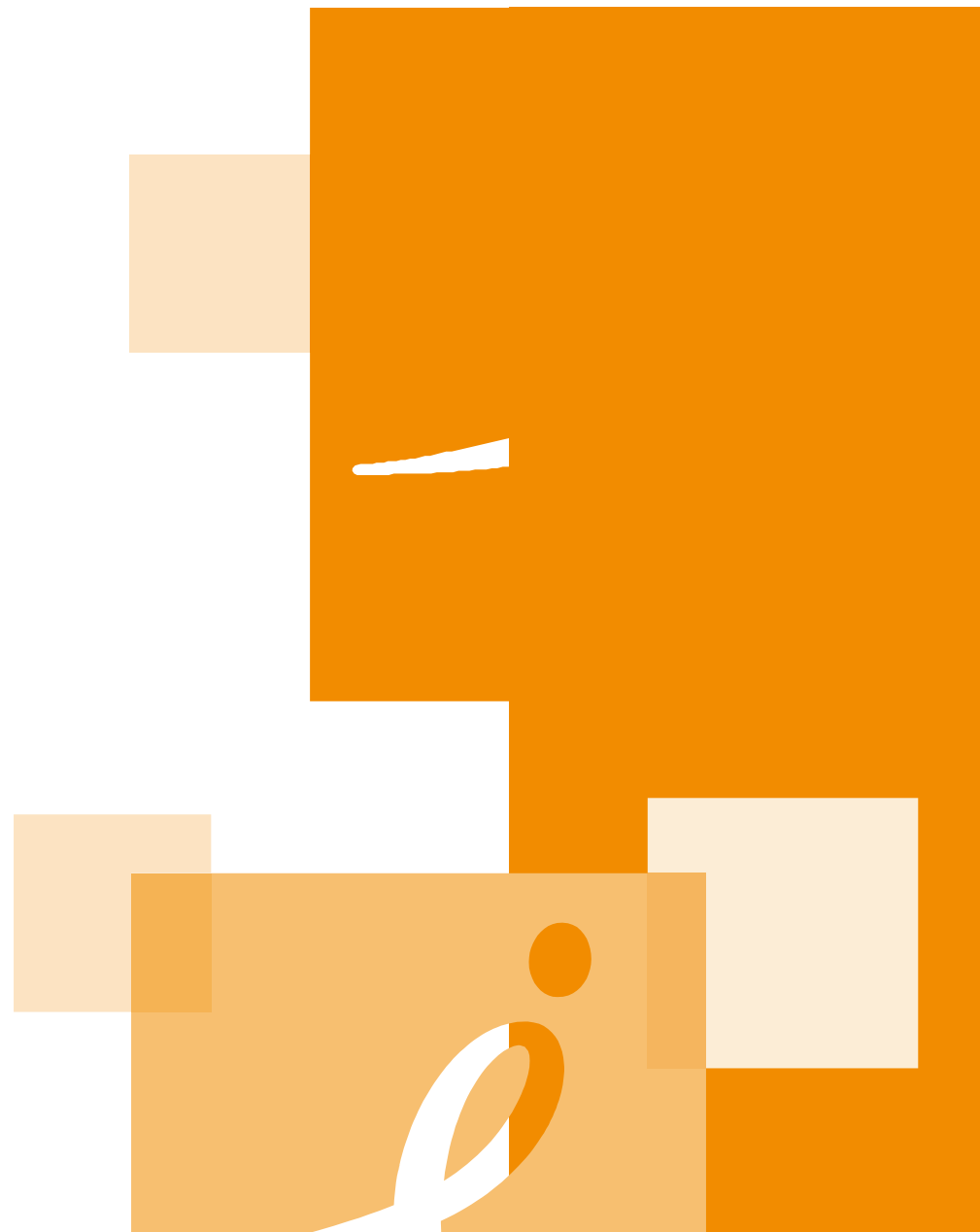

CZĘŚĆ OGÓLNA
PODSTAWY
PROGRAMOWEJ
KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO
dla liceum i technikum

26 marca 2026 r.

**CZĘŚĆ OGÓLNA JAKO PUNKT
WYJŚCIA DLA ZESPOŁÓW
PRZEDMIOTOWYCH /
ETAPÓW**

**SPÓJNOŚĆ POMIĘDZY
ETAPAMI EDUKACJI -
ANALOGICZNA KONSTRUKCJA
I ZAPISY**

**WERSJA ROBOCZA
– W TOKU KONSULTACJI**

WARIANT LICEUM + TECHNIKUM

SPÓJNOŚĆ PIONOWA

PROFIL ABSOLWENTA

CZĘŚĆ OGÓLNA PODSTAWY

PODSTAWY PRZEDMIOTOWE

PROGRAMY NAUCZANIA

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

- dr Anna Abramczyk
- dr Kinga Białek
- Monika Drzymulska Derda
- Renata Frankowska
- Sylwia Jaskulska
- Wiesław Kossakowski
- prof. Inetta Nowosad
- Mariusz Potasz
- Magdalena Radwan-Rohrenscheff
- Elżbieta Strzemieczna
- dr Jędrzej Witkowski - koordynacja prac
- dr Gabriela Ziewiec-Skokowska

oraz autorki i autorzy opracowań dotyczących kompetencji przekrojowych i fundamentalnych

CZĘŚĆ OGÓLNA

Ogólne cele kształcenia i wychowania

I. Kompetencje fundamentalne

II. Wiedza

III. Kompetencje przekrojowe

IV. Sprawczość

V. Przygotowanie do dokonywania wyborów etycznych

V. Przygotowanie do decydowania o nauce i pracy

Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły

Warunki i sposoby realizacji

CZĘŚĆ OGÓLNA

Ogólne cele kształcenia i wychowania

I. Kompetencje fundamentalne

II. Wiedza

III. Kompetencje przekrojowe

IV. Sprawczość

V. Przygotowanie do dokonywania wyborów etycznych

V. Przygotowanie do decydowania o nauce i pracy

Wyliczenie celów odpowiadające poszczególnym elementom profilu absolwenta.

Miejsce w kształceniu | Definicje | Oczekiwany poziom biegłości ucznia

Założenia dotyczące rozwijania wiedzy

Miejsce w kształceniu | Definicje | Oczekiwany poziom biegłości ucznia

Zapisy dotyczące rozwijania sprawczości w nauczaniu przedmiotowym i działalności wychowawczej szkoły,

Założenia dotyczące wprowadzania uczniów w świat wartości

Założenia dotyczące związków z kształceniem zawodowym i

Opis zadań profilaktyczno-wychowawczych szkoły

Wspólne dla wszystkich przedmiotów warunki i sposoby realizacji

Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły

Warunki i sposoby realizacji

CELE KSZTAŁCENIA W LICEUM I TECHIKUM

CEL NADRZĘDNY

Kształcenie ogólne w liceum ogólnokształcącym i technikum wspiera wszechstronny rozwój uczniów w sferze poznawczej, społecznej, emocjonalnej, etycznej i fizycznej oraz wspomaga ich w pełnej realizacji potencjału w życiu dorosłym – zarówno jako jednostek, jak i członków wspólnoty. Kształcenie przygotowuje uczniów do skutecznego i odpowiedzialnego funkcjonowania w rodzinie, społeczeństwie i na rynku pracy. Kształcenie sprzyja rozwijaniu postawy dbania o dobro wspólne w poszanowaniu tradycji i kultury narodowej oraz innych kultur.

Celem kształcenia ogólnego jest:

CELE DOTYCZĄCE 5 WYMIARÓW PROFILU ORAZ KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

1. rozwijanie kompetencji fundamentalnych - językowych, matematycznych, cyfrowych i ruchowych - niezbędnych do funkcjonowania w życiu osobistym, społecznym i zawodowym;
2. budowanie wiedzy jako spójnego systemu pojęć, teorii i modeli, który pozwala rozumieć i dalej poznawać otaczający uczniów świat;
3. rozwijanie kompetencji przekrojowych - poznawczych, społecznych i osobistych, które pozwalają samodzielnie i odpowiedzialnie funkcjonować w zmieniającym się świecie;
4. wzmacnianie sprawczości w realizacji zamierzonych celów, w tym w procesie uczenia się i rozwoju oraz braniu odpowiedzialności za własne działania i ich wpływ na siebie i innych;
5. przygotowywanie do dokonywania odpowiedzialnych wyborów etycznych w odwołaniu do wartości;
6. przygotowywanie do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszego uczenia się i drogi zawodowej.

I. Rozwijanie kompetencji fundamentalnych

ZASADY ROZWIJANIA KOMPETENCJI FUNDAMENTALNYCH W SZKOLE

DEFINICJE KOMPETENCJI FUNDAMENTALNYCH

OPIS POZIOMU WSTĘPNEGO I POZIOMU OCZEKIWANEGO

I. Rozwijanie kompetencji fundamentalnych

ZNACZENIE
KOMPETENCJI
FUNDAMENTALNYCH

MIEJSCE KOMPETENCJI
W SZKOLE

Kompetencje fundamentalne stanowią podstawę procesu edukacji i uczenia się przez całe życie. Umożliwiają adaptację do zmian, rozwój osobisty oraz odpowiedzialne uczestnictwo w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym.

Tworzenie warunków do rozwijania kompetencji fundamentalnych uczniów jest wspólnym zadaniem wszystkich nauczycieli. To proces ciągły, realizowany przez cały okres nauki w szkole, na wszystkich przedmiotach oraz międzyprzedmiotowo.

DEFINICJE ANALOGICZNE
DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ

DEFINICJE KOMPETENCJI

KOMPETENCJE JĘZYKOWE

KOMPETENCJE MATEMATYCZNE

KOMPETENCJE CYFROWE

KOMPETENCJE RUCHOWE

I. Rozwijanie kompetencji fundamentalnych

OGÓLNA ZASADA

Rozwijanie kompetencji językowych i matematycznych powinno uwzględniać strategię stopniowego osiągnięcia biegłości (ang. mastery learning). Jej kluczowym elementem jest indywidualizacja procesów uczenia się i nauczania przez dostosowanie tempa, metod i form pracy do potrzeb każdego ucznia oraz bieżące monitorowanie postępów.

INDYWIDUALIZACJA KSZTAŁCENIA

Decyzja o przejściu do kolejnego kroku w rozwijaniu kompetencji językowych i matematycznych powinna być poprzedzona opanowaniem przez ucznia prostszych umiejętności na wystarczającym poziomie i jego gotowością do ich pogłębiania.

DWA POZIOMY KOMPETENCJI

Poziom wstępny osiągnięć w zakresie kompetencji matematycznych i językowych uczniowie powinni osiągnąć po pierwszym roku nauki w liceum ogólnokształcących oraz technikum.

Za docelowy poziom ich rozwoju dla większości uczniów na zakończenie nauki w liceum ogólnokształcącym i technikum uznaje się poziom oczekiwany.

Uczniom szybciej nabywającym kompetencje językowe i matematyczne należy stwarzać warunki do ich pogłębiania poprzez oferowanie zadań wymagających głębszej i bardziej złożonej analizy.

ZOBOWIĄZANIE SYSTEMU

Natomiast uczniom, którzy na koniec pierwszego roku nauki nie rozwinęli ich na poziomie wstępnym - zapewniać wsparcie, które umożliwi im osiągnięcie jego poziomu.

I. Rozwijanie kompetencji fundamentalnych

OPIS DWÓCH
POZIOMÓW
KOMPETENCJI

POZIOM WSTĘPNY

POZIOM OCZEKIWANY

KOMPETENCJE JĘZYKOWE

na zakończenie pierwszego roku
nauki

na zakończenie nauki w liceum /
technikum / szkole branżowej 2.
stopnia

KOMPETENCJE
MATEMATYCZNE

DO UWZGLĘDNIENIA W WYMAGANIACH SZCZEGÓŁOWYCH ORAZ
WARUNKACJ I SPOSOBIE REALIZACJI
DLA JĘZYKA POLSKIEGO I MATEMATYKI

II. Budowanie wiedzy

CZTERY WYMIARY
WIEDZY I JEJ
NABYWANIE

ROZUMIENIE ZJAWISK,
POJĘĆ I PROCESÓW

INTEGROWANIE,
WYKORZYSTANIE,
TRANSFER

WIEDZA PODSTAWĄ
KOMPETENCJI

Budowanie wiedzy w liceum ogólnokształcącym i technikum polega na systematycznym rozwijaniu wszystkich jej wymiarów: faktograficznego, pojęciowego, proceduralnego oraz metapoznawczego.

Wiedza nie jest rozumiana jedynie jako zbiór informacji do zapamiętania i odtwarzania, lecz jako zasób tworzony i przekształcany w procesie aktywnego uczenia się, w którym uczniowie rozwijają rozumienie zjawisk, pojęć i procesów na podstawie różnych źródeł informacji i w interakcji z innymi osobami.

Proces kształcenia obejmuje:

- opanowanie rzetelnej wiedzy faktograficznej,
- rozumienie struktur pojęciowych i modeli wyjaśniających rzeczywistość,
- rozwijanie umiejętności stosowania wiedzy w sytuacjach problemowych i nowych kontekstach (transfer),
- kształtowanie refleksyjnej postawy wobec własnego uczenia się i wykorzystywania technologii.

Rozwijanie rozumienia zjawisk, pojęć i procesów odbywa się poprzez integrowanie wiedzy z różnych dziedzin, dostrzeganie jej holistycznego charakteru oraz wykorzystywanie jej w praktyce. W procesie kształcenia uczniowie uczą się dostrzegać powiązania między dziedzinami wiedzy, co sprzyja jej transferowi — wykorzystywaniu jej w nowych kontekstach oraz w różnych dziedzinach życia. Budowanie wiedzy z różnych dziedzin stanowi podstawę rozwijania kompetencji poznawczych: rozwiązywania problemów, krytycznego i kreatywnego myślenia.

II. Budowanie wiedzy

ROZUMIENIE WIELOŚCI
PERSPEKTYW

ZAUFANIE
DO NAUKI

Funkcjonowanie w globalizującym się świecie wymaga jednocześnie rozumienia wielości punktów widzenia oraz różnych perspektyw interpretowania tych samych zjawisk i procesów. Dlatego w procesie budowania wiedzy szkoła wspiera uczniów w rozwijaniu otwartości poznawczej, gotowości do dialogu oraz racjonalnej tolerancji wobec odmiennych poglądów i interpretacji. Istotnym elementem tego procesu jest rozwijanie rozumienia roli wiedzy naukowej oraz budowanie zaufania do nauki jako jednej z najważniejszych metod poznawania i wyjaśniania świata.

DO UWZGLĘDNIENIA W WYMAGANIACH SZCZEGÓŁOWYCH W ZAKRESIE WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI (wymiary wiedzy, integrowanie), DOŚWIADCZENIACH (transfer, wykorzystanie) ORAZ W WARUNKACH REALIZACJI.

II. Budowanie wiedzy

PRIORYTETY ROKU BAZOWEGO

Pierwszy rok nauki w liceum ogólnokształcącym i technikum stanowi pomost pomiędzy drugim i trzecim etapem edukacyjnym. W tym czasie szkoła w szczególności:

- wspiera uczniów w pogłębianiu i porządkowaniu wiedzy oraz umiejętności zdobytych w szkole podstawowej,
- rozwijaniu kompetencji fundamentalnych oraz w
- rozwijaniu sposobów uczenia się adekwatnych do nowych wymagań i rosnącej samodzielności.

Aby zrealizować te założenia, w podstawach programowych, z wyjątkiem języków obcych i przedmiotów o wymiarze 1 godziny w okresie nauczania, wyodrębniono zestawy wymagań szczegółowych - treści kształcenia realizowane w roku bazowym. Odnoszą się one do podstawowej wiedzy i kluczowych umiejętności przedmiotowych, niezbędnych do kontynuacji uczenia się w kolejnych latach kształcenia, w tym na poziomie rozszerzonym.

POZNANIE PRZEDMIOTÓW

W roku bazowym uczniowie zapoznają się ze specyficznymi dla przedmiotu sposobami rozwiązywania problemów oraz strategiami uczenia się i monitorowania tego procesu oraz nabierają biegłości w posługiwaniu się językiem i metodami badawczymi właściwymi dla przedmiotu, umożliwiającymi samodzielną analizę i interpretację zjawisk.

DO UWZGLĘDNIENIA W WYMAGANIACH SZCZEGÓŁOWYCH W ZAKRESIE WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI (wymiarzy wiedzy, integrowanie), DOŚWIADCZENIACH (transfer, wykorzystanie) ORAZ W WARUNKACH REALIZACJI.
DO UWZGLĘDNIENIA W KONCEPCJI ROKU BAZOWEGO.

III. Rozwijanie kompetencji przekrojowych

ZASADY ROZWIJANIA KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH W SZKOLE

DEFINICJE KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH

WYMAGANIA W ZAKRESIE KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH NA KONIEC
LICEUM I TECHNIKUM

III. Rozwijanie kompetencji przekrojowych

KOMPETENCJE JAKO
ZASTOSOWANIE

PRZENIESIENIE DO
KSZTAŁCENIA
PRZEDMIOTOWEGO

Kompetencje przekrojowe to zdolności do samodzielnego, odpowiedzialnego i refleksyjnego działania w różnych sytuacjach życia codziennego (rodzinnego, społecznego i zawodowego) z wykorzystaniem wiedzy, umiejętności i postaw rozwijanych w szkole i poza nią. Kompetencje przekrojowe wspierają rozwój dojrzałej tożsamości, autonomii w myśleniu i działaniu oraz gotowości do podejmowania różnych ról w dorosłym życiu.

Tworzenie warunków do rozwijania kompetencji przekrojowych uczniów jest wspólnym zadaniem wszystkich nauczycieli. To proces ciągły, realizowany przez cały okres nauki. W liceum ogólnokształcącym i technikum odbywa się w ramach wszystkich przedmiotów (w tym przedmiotów zawodowych w technikum), międzyprzedmiotowo, a także w ramach realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych szkoły.

Sposób i zakres rozwijania kompetencji przekrojowych wynika ze specyfiki poszczególnych przedmiotów. Opisane poniżej kompetencje są uwzględnione w treściach nauczania – wymaganiach szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności, doświadczeniach edukacyjnych oraz warunkach i sposobie realizacji poszczególnych przedmiotów.

III. Rozwijanie kompetencji przekrojowych

DEFINICJE SIĘDMIU KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH

(podzielonych na trzy
grupy)

DEFINICJE ANALOGICZNE
DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Kompetencje poznawcze

a) rozwiązywanie problemów, tj. zdolność poszukiwania i realizacji pomysłów, które umożliwią osiągnięcie zamierzonego celu, w tym poprzez zastosowanie działań wykraczających poza rutynę; kompetencja ta obejmuje analizę problemu, identyfikowanie rozwiązań i ich ocenę, zastosowanie wybranego rozwiązania oraz reagowanie na zmiany,

b) krytyczne myślenie, tj. zdolność oceny informacji w celu wyciągnięcia racjonalnych wniosków, unikania uproszczeń, stereotypów, błędów poznawczych, manipulacji i uprzedzeń; kompetencja ta obejmuje gromadzenie, analizę i syntezę informacji, wnioskowanie i wykorzystywanie informacji oraz rozpoznawanie manipulacji,

c) kreatywne myślenie, tj. zdolność tworzenia nieszablonowych i wartościowych pomysłów; kompetencja ta obejmuje rozwijanie własnej ciekawości, myślenie abstrakcyjne, kreowanie pomysłów i ich udoskonalanie oraz wytrwałość twórczą;

III. Rozwijanie kompetencji przekrojowych

DEFINICJE SIEDMIU KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH

(podzielonych na trzy
grupy)

DEFINICJE ANALOGICZNE
DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Kompetencje społeczne

a) współpraca, tj. zdolność działania w grupie, która opiera się na wzajemnym szacunku, konstruktywnym podziale ról i wspólnym osiąganiu celów; kompetencja ta obejmuje budowanie relacji wokół celów, efektywną komunikację, przyjmowanie roli dostosowanej do sytuacji, wspólne podejmowanie decyzji oraz harmonizowanie współpracy,

b) dbanie o innych, tj. zdolność empatycznego dostrzegania, nazywania i wspierania realizacji potrzeb innych osób i zbiorowości; kompetencja ta obejmuje rozpoznawanie i nazywanie potrzeb innych osób, reagowanie na nie w sposób otwarty i życzliwy, budowanie relacji i dbanie o nie, podejmowanie działań na rzecz dobra wspólnego oraz dbanie o otoczenie;

III. Rozwijanie kompetencji przekrojowych

DEFINICJE SIEDMIU KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH

(podzielonych na trzy
grupy)

DEFINICJE ANALOGICZNE
DO SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Kompetencje osobiste

a) kierowanie sobą, tj. zdolność świadomego podejmowania działań mających na celu samodoskonalenie, realizację aspiracji, systematyczne poszerzanie wiedzy i umiejętności; kompetencja ta obejmuje rozwój i uczenie się, rozwijanie samodzielności i wytrwałości, podejmowanie autorefleksji i wyciąganie wniosków oraz wzmocnienie własnej motywacji,

b) dbanie o siebie, tj. zdolność rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb fizycznych, emocjonalnych i psychicznych, z poszanowaniem innych; kompetencja ta obejmuje troskę o zdrowie i dobre samopoczucie, rozpoznawanie, nazywanie i wyrażanie emocji, odporność psychiczną oraz wyznaczanie bezpiecznych granic w relacjach z innymi.

III. Rozwijanie kompetencji przekrojowych

WYMAGANIA DLA KAŻDEJ Z KOMPETENCJI

Nauczyciele przez planowanie działań dydaktycznych oraz szkoła przez tworzenie i realizację programu wychowawczo-profilaktycznego organizują sytuacje edukacyjne umożliwiające uczniom realizację do zakończenia procesu uczenia się w liceum ogólnokształcącym i technikum następujących wymagań w zakresie kompetencji przekrojowych

Krytyczne myślenie	
W zakresie:	Uczeń:
gromadzenia, analizy i syntezy informacji	<ul style="list-style-type: none">•samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach,•analizuje informacje i syntetyzuje je, rozpoznaje powiązania pomiędzy nimi,•analizuje aktualność, spójność i niesprzeczność tekstów zawierających poznawane informacje;

DO UWZGLĘDNIENIA W WYMAGANIACH SZCZEGÓŁOWYCH DLA KOMPETENCJI POWIĄZANYCH Z PRZEDMIOTEM ORAZ W DOŚWADCZENIACH EDUKACYJNYCH I WARUNKACH REALIZACJI

	<ul style="list-style-type: none">•logiczne służące wpływaniu na odbiorcę,•rozpoznaje manipulację, opisuje zastosowaną technikę wpływania na odbiorcę.
--	---

Przykład z EO w SP: Uczeń **porównuje przekazy** z mediów tradycyjnych i społecznościowych dotyczące wybranego zagadnienia, rozróżnia fakty i opinie, rozpoznaje przykłady manipulacji i fałszywe informacje i prostuje je;

IV. Wzmacnianie sprawczości

DEFINICJA SPRAWCZOŚCI I JEGO SKŁADOWYCH

ZAŁOŻENIA DOT. WZMACNIANIA SPRAWCZOŚCI UCZNIÓW

PROPONOWANE FORMY ROZWIJANIA SPRAWCZOŚCI

IV. Wzmacnianie sprawczości

DEFINICJA SPRAWCZOŚCI

ANALOGICZNIE DO SZKOŁY
PODSTAWOWEJ

SPECYFIKA ETAPU ROZWOJOWEGO

CZTERY WARUNKI SPRAWCZOŚCI

ZADANIE WSZYSTKICH NAUCZYCIELI

W DYDAKTYCE I WYCHOWANIU

Sprawczość to podejmowanie autonomicznych działań mających pozytywny wpływ na osobę, która je podejmuje i inne osoby (otoczenie) oraz branie za te działania odpowiedzialności. Sprawczość jest warunkiem przejścia od zdolności do faktycznej aktywności przez autonomiczne formułowanie celów i podejmowanie działań konstruktywnie wpływających na jednostkę i jej otoczenie. Sprawczość obejmuje także aktywność ucznia w procesie uczenia się.

W liceum ogólnokształcącym i technikum sprawczość oznacza podejmowanie działań w sposób bardziej świadomy, we współpracy z innymi oraz samodzielnie.

Uczą się brania odpowiedzialności za wpływ tych działań na siebie, innych ludzi oraz wspólnoty, w których funkcjonują.

Sprawczość w tym wieku obejmuje umiejętność formułowania i wytrwałej realizacji długoterminowych celów osobistych, edukacyjnych i zawodowych, podejmowania decyzji w warunkach rosnącej złożoności oraz podejmowania refleksji nad swoim działaniem.

Na sprawczość składają się:

- 1. poczucie przynależności do wspólnoty** – doświadczenie osobistego zaangażowania w otoczenie, dające poczucie bycia jego integralną częścią (bycia docenianym, potrzebnym i akceptowanym przez grupę odniesienia oraz wnoszenia do niej twórczego wkładu);
- 2. nastawienie na rozwój** – przekonanie, że zdolności są plastyczne i mogą się zmieniać dzięki zaangażowaniu, wysiłkowi i wytrwałości;
- 3. przekonanie o własnej skuteczności** – przekonanie o swojej zdolności do wykonywania określonych zadań i osiągnięcia celów, także w obliczu niekorzystnych okoliczności;
- 4. samoregulacja** – zdolność przekładania myśli na działania zmierzające do realizacji określonych celów i świadomego kierowania swoją aktywnością.

Tworzenie warunków do wzmacniania sprawczości uczniów jest wspólnym zadaniem wszystkich nauczycieli. To proces ciągły, realizowany przez cały okres nauki w szkole, na wszystkich przedmiotach i międzyprzedmiotowo oraz w działalności wychowawczej.

IV. Wzmacnianie sprawczości

FORMY WZMACNIANIA SPRAWCZOŚCI

W NAUCZANIU PRZEDMIOTOWYM

Uczniowie rozwijają swoją sprawczość w procesie uczenia się w liceum ogólnokształcącym i technikum poprzez:

- planowanie własnego uczenia się, wyznaczanie celów edukacyjnych oraz podejmowanie decyzji dotyczących sposobów ich realizacji;
- wykorzystywanie wiedzy i umiejętności zdobywanych w szkole do rozwiązywania złożonych problemów życia codziennego oraz podejmowania działań w różnych sytuacjach społecznych;
- samodzielne lub zespołowe prowadzenie badań, obserwacji, eksperymentów i innych działań poznawczych wymagających odpowiedzialności za ich przebieg i wyniki;
- prezentowanie efektów własnej pracy, argumentowanie swoich stanowisk oraz udział w dyskusjach;
- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem oraz angażowanie się w uczenie się we współpracy z innymi;
- podejmowanie i realizację indywidualnych lub zespołowych projektów edukacyjnych, społecznych lub zawodowych;
- dokonywanie samooceny, korzystanie z informacji zwrotnej oraz wykorzystywanie jej do planowania dalszego rozwoju;
- samodzielne poszukiwanie i pogłębianie wiedzy oraz rozwijanie umiejętności w obszarach zgodnych z własnymi zainteresowaniami i planami na przyszłość;
- rozwijanie zainteresowań oraz podejmowanie inicjatyw sprzyjających własnemu rozwojowi osobistemu, edukacyjnemu i zawodowemu.

IV. Wzmacnianie sprawczości

FORMY WZMACNIANIA
SPRAWCZOŚCI

W DZIAŁALNOŚCI
WYCHOWAWCZEJ

Rozwijanie sprawczości uczniów w obszarze działalności wychowawczej odbywa się w szczególności przez stwarzanie uczniom możliwości:

- wyznaczania i realizowania indywidualnych celów rozwojowych oraz refleksji nad własnym rozwojem;
- działania w samorządzie uczniowskim na poziomie klasy i szkoły oraz udziału w innych formach współdecydowania o życiu społeczności szkolnej;
- angażowania się w wolontariat oraz inne działania na rzecz dobra wspólnego i środowiska lokalnego;
- rozwijania własnych pasji i zainteresowań, w tym aktywności podejmowanych poza szkołą;
- dostrzegania problemów w szkole i poza nią oraz podejmowania działań na rzecz ich rozwiązywania

DO UWZGLĘDNIENIA W DOŚWIADCZENIACH EDUKACYJNYCH ORAZ W
WARUNKACH I SPOSOBIE REALIZACJI PRZEDMIOTU

V. Przygotowanie do dokonywania wyborów etycznych

KATALOG WARTOŚCI

Działalność dydaktyczna, wychowawcza i opiekuńcza szkoły opiera się na wartościach takich jak wolność i odpowiedzialność, wspólnota i szacunek, godność osoby, prawda, dobro i piękno, sprawiedliwość oraz solidarność.

Szkoła poprzez działalność wychowawczą przygotowuje uczniów liceum ogólnokształcącego i technikum do odpowiedzialnego, autonomicznego i refleksyjnego dokonywania wyborów etycznych w życiu osobistym, społecznym i zawodowym. Realizacja tego zadania należy do wszystkich nauczycieli.

Przygotowanie do dokonywania wyborów etycznych w liceum ogólnokształcącym i technikum obejmuje:

1. Rozpoznawanie i analizowanie sytuacji wymagających osądu etycznego. Identyfikuje i nazywa wartości, normy i zasady obecne w życiu społecznym oraz dostrzega możliwe konflikty między nimi.
2. Formułowanie i uzasadnianie własnego stanowiska, w odwołaniu do przyjętego systemu wartości i poszanowaniu godności osoby ludzkiej.
3. Rozważanie konsekwencji swoich decyzji, przy uwzględnieniu ich wpływu na siebie, innych ludzi oraz dobro wspólne; podejmowanie decyzji z poczuciem odpowiedzialności za ich skutki.
4. Wykazywanie zdolności do samodzielnego osądu etycznego, nie uleganie bezrefleksyjnie presji grupy, opinii większości ani autorytetu, zachowanie integralności własnych przekonań.
5. Prowadzenie dialogu w sprawach spornych, w poszanowaniu odmienności poglądów i poszukiwaniu rozwiązań opartych na wzajemnym szacunku i odpowiedzialności.
6. Stosowanie zasad etycznych w praktyce, w szczególności w rodzinie, relacjach rówieśniczych i innych rolach społecznych, w życiu obywatelskim oraz w aktywności zawodowej lub przygotowaniu do niej; zarówno w bezpośrednich interakcjach jak i środowisku cyfrowym.

ELEMENTY WYBORÓW ETYCZNYCH

VI. Przygotowanie do decydowania o uczeniu się i drodze zawodowej

WARUNKI GOTOWOŚCI
DO PODEJMOWANIA
DECYZJI O NAUCE I
PRACY

Kształcenie ogólne w liceum ogólnokształcącym i technikum przygotowuje uczniów do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych oraz funkcjonowania na rynku pracy. Uczniowie w szczególności poznają:

- znaczenie uczenia się przez całe życie dla rozwoju osobistego, społecznego i zawodowego,
- wpływ zmian społecznych, gospodarczych i technologicznych na rynek pracy i zapotrzebowanie na kompetencje,
- możliwości uzyskiwania, uzupełniania i poszerzania kompetencji i kwalifikacji w edukacji formalnej, pozaformalnej i poprzez nieformalne uczenie się,
- specyfikę zawodów oraz warunki wykonywania pracy na różnych stanowiskach,
- narzędzia pozwalające zaprezentować swoje doświadczenia i kompetencje zgodnie z wymaganiami rynku pracy.

W liceum ogólnokształcącym i technikum uczeń, dzięki współpracy szkoły z rodzicami, instytucjami rynku pracy, uczelniami oraz pracodawcami, zdobywa wiedzę o krajowym, regionalnym i lokalnym rynku pracy. Poznaje warunki zatrudnienia w przedsiębiorstwach, w szczególności poprzez wizyty zawodoznawcze.

Liceum ogólnokształcące i technikum zapewniają uczniom warunki do rozwijania zainteresowań i aspiracji, odkrywania sposobów wykorzystywania wiedzy i umiejętności przedmiotowych w przyszłej działalności zawodowej, a także do gromadzenia doświadczeń sprzyjających pogłębieniu samoświadomości własnych predyspozycji i kompetencji.

Przygotowanie uczniów do analizowania dostępnych możliwości edukacyjnych i zawodowych jest wspólnym zadaniem wszystkich nauczycieli.

ROZWIJANIE
ZAINTERESOWAŃ I
ASPIRACJI +
ANALIZOWANIE
MOŻLIWOŚCI

ZADANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

ZAŁOŻENIA WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Działalność wychowawczo-profilaktyczna liceum ogólnokształcącego i technikum stanowi integralny element kształcenia ogólnego, a jej celem jest wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia przez wprowadzanie go w świat wartości, rozwijanie kompetencji osobistych i społecznych oraz wzmacnianie sprawczości i odpowiedzialności za własny rozwój oraz dobro wspólne. Realizuje się to przez powierzanie uczniom zadań wymagających inicjatywy, refleksji nad własnym działaniem oraz budowanie wspólnoty szkolnej opartej na zaufaniu i współodpowiedzialności.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna przenika wszystkie obszary funkcjonowania szkoły, w tym proces dydaktyczny, relacje społeczne, organizację życia szkolnego oraz współpracę ze środowiskiem lokalnym. Obejmuje działania wychowawcze i profilaktyczne realizowane w sposób spójny i długofalowy przez wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły.

PROFILAKTYKA

Profilaktyka w liceum ogólnokształcącym i technikum koncentruje się przede wszystkim na tworzeniu bezpiecznego i wspierającego środowiska rozwoju dla wszystkich uczniów. Istotą profilaktyki jest wzmacnianie zasobów ucznia koniecznych do zapobiegania trudnościom i radzenia sobie z nimi poprzez wzmacnianie:

- odporności psychicznej,
- kompetencji osobistych,
- kompetencji społecznych.

Działania profilaktyczne obejmują także rozwijanie świadomości zagrożeń społecznych i rozwojowych oraz zapobieganie zachowaniom ryzykownym, a także wczesne rozpoznawanie trudności i udzielanie uczniom adekwatnego wsparcia we współpracy ze specjalistami i instytucjami wspierającymi rozwój młodzieży.

ZADANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

ZAŁOŻENIA WYCHOWANIA

Wychowanie w liceum ogólnokształcącym i technikum koncentruje się na:

- wspieraniu ucznia w kształtowaniu systemu wartości,
- rozwijaniu kompetencji osobistych i społecznych,
- wzmacnianiu sprawczości.

DOJRZEWANIE DO AUTONOMII

Wychowanie sprzyja budowaniu odpowiedzialności ucznia za własny rozwój i dobro wspólne. Jego istotą jest towarzyszenie uczniowi w procesie dojrzewania do autonomii poprzez rozwijanie refleksyjności, umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz współpracy z innymi. Działania wychowawcze sprzyjają stopniowemu przechodzeniu od zewnętrznego podporządkowania normom do ich świadomego i odpowiedzialnego przyjmowania, a także wspierają uczniów w rozpoznawaniu własnych możliwości, planowaniu dalszego uczenia się i drogi zawodowej oraz aktywnym uczestnictwie w życiu wspólnoty szkolnej i społecznej.

Istotnym wymiarem wychowania jest kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych rozumianych jako świadoma troska o dobro Rzeczypospolitej Polskiej, szacunek dla jej dziedzictwa oraz gotowość do odpowiedzialnego współtworzenia ładu społecznego w duchu otwartości i dialogu.

INDYWIDUALNE CELE I PLANY ROZWOJOWE

W procesie wychowania wsparcie nauczycieli i wychowawców ma charakter towarzyszący i doradczy, sprzyjający autonomii ucznia, z poszanowaniem praw i godności ucznia. Uczniowie są wspierani przez nauczyciela wychowawcę w rozpoznawaniu mocnych stron i obszarów rozwoju, a w rezultacie tej diagnozy – stawianiu indywidualnych celów rozwojowych oraz budowaniu realistycznych planów działania, monitorowaniu ich realizacji oraz refleksji nad własnymi doświadczeniami.

Szkoła zapewnia spójność oddziaływań wychowawczych nauczycieli i pracowników szkoły i tworzy warunki do ich współdziałania w realizacji celów wychowawczo-profilaktycznych, zapewniając uczniom konsekwentne, długofalowe i oparte na wspólnych wartościach wsparcie.

ZADANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

OBOWIĄZKOWE TEMATY ZAJĘĆ Z WYCHOWAWCĄ

W trakcie zajęć z wychowawcą nauczyciel uwzględni w szczególności następujące zagadnienia:

- kształtowanie samoświadomości, w tym refleksji nad tożsamością i przekonaniami;
- pogłębianie refleksji etycznej, kształtowanie systemu wartości i światopoglądu oraz przygotowanie do dokonywania wyborów etycznych;
- rozwijanie kompetencji osobistych, w szczególności dbania o siebie i kierowania sobą;
- rozwijanie kompetencji społecznych, w szczególności współpracy i dbania o innych;
- nawiązywanie i podtrzymywanie relacji interpersonalnych;
- przygotowanie do odpowiedzialnego pełnienia ról rodzinnych, społecznych i zawodowych;

DO UWZGLĘDNIENIA W PROGRAMIE PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWCZYM

- rozwijanie krytycznego myślenia, w tym analizy informacji, rozpoznawania manipulacji i dezinformacji oraz odpowiedzialnego korzystania z mediów i technologii cyfrowych;
- rozpoznawanie zachowań ryzykownych, w tym w przestrzeni cyfrowej oraz kształtowanie umiejętności podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji;
- przygotowanie do bezpiecznego funkcjonowania w sytuacjach zagrożeń w czasie pokoju i wojny;
- doskonalenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

WARUNKI I SPOSÓB REALIZACJI

WARUNKI ORGANIZACJI PROCESÓW NAUCZANIA I UCZENIA SIĘ

Realizacja ogólnych celów kształcenia i wychowania oraz wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w liceum ogólnokształcącym i technikum wymaga uwzględnienia w procesie kształcenia i wychowania poniższych warunków i priorytetów.

WSZECHSTRONNY ROZWÓJ

PODMIOTOWOŚĆ I
SAMODZIELNOŚĆ W UCZENIU SIĘ

WYCHOWANIE KU WARTOŚCIOM
I ODPOWIEDZIALNOŚCI

DOBROSTAN I ODPORNOŚĆ
PSYCHICZNA

EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA I
ZINDYWIDUALIZOWANE
WSPARCIE

RÓZNORODNE METODY
NAUCZANIA I OCENIANIA

WYKORZYSTANIE WIEDZY

PROFILOWANIE I ROZWÓJ
ZAINTERESOWAN

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM
ZEWNĘTRZNYM

WSPARCIE KSZTAŁCENIA
ZAWODOWEGO I ORIENTACJI
ZAWODOWEJ

WARUNKI I SPOSÓB REALIZACJI

WARUNKI ORGANIZACJI PROCESÓW NAUCZANIA I UCZENIA SIĘ

Realizacja ogólnych celów kształcenia i wychowania oraz wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w liceum ogólnokształcącym i technikum wymaga uwzględnienia w procesie kształcenia i wychowania poniższych warunków i priorytetów.

WSZECHSTRONNY ROZWÓJ

PODMIOTOWOŚĆ I
SAMODZIELNOŚĆ W UCZENIU SIĘ

WYCHOWANIE KU WARTOŚCIOM
I ODPOWIEDZIALNOŚCI

DO UWZGLĘDNIENIA W WARUNKACH I SPOSOBIE REALIZACJI

ZAINTERESOWAN

ZEWNĘTRZNYM

WSPARCIE KSZTAŁCENIA
ZAWODOWEGO I ORIENTACJI
ZAWODOWEJ

KOLEJNE KROKI KONSULTACJI

KOLEJNE KROKI KONSULTACJI

- konsultacje z Radą ds. Monitorowania Reformy

10 kwietnia – termin przesyłania uwag przez członków Rady

- konsultacje z kierownictwem MEN
- konsultacje z departamentami merytorycznymi MEN (DKO, DWP, DIR, DKZ)
- konsultacje eksperckie z reprezentantami innych instytucji eksperckich i ciał konsultacyjnych

Dziękuję za uwagę!

